

Шановні делегати та гості з'їзду!

Завершується 2016 рік.

Яким він видався для країни, для аграрної галузі, для кожного з нас?

Однозначної відповіді на ці питання у мене немає.

Країна у війні з північним сусідом відстоює свою територіальну цілісність та ще веде війну з внутрішніми ворогами, які не зацікавлені в політичній стабільності, створенні сприятливих умов для роботи всіх галузей економіки, підвищенні життєвого рівня людей.

За цих умов агропромисловий комплекс працював стабільно і забезпечив нарощення виробництва продукції, що гарантує продовольчу безпеку держави та забезпечує надходження валюти до державної казни. Проте і тут не все однозначно, адже АПК все більше перетворюється в сировинний придаток, що не гарантує економічної стабільності галузі і достойне місце української економіки в світі.

Що стосується господарюючих суб'єктів, то нестабільність податкового законодавства, обмежений доступ до кредитних ресурсів, постійний фіскальний тиск на галузь, неврегульованість земельних відносин, несприятлива кон'юнктура на ринках сільськогосподарської продукції вкрай ускладнює роботу підприємств агропромислового комплексу.

Думаю, що кожен із вас відчув це на прикладі власного господарства. Більш детально про ці проблеми говорили при розгляді першого питання порядку денного. Тому зупинятися не буду.

Шановні делегати з'їзду!

Попередній звітний з'їзд громадської спілки Аграрний союз України відбувся 16 лютого 2016 року.

Делегати з'їзду відмічали подальше погіршення умов роботи сільськогосподарських підприємств, констатували, що аграрний сектор кинутий напризволяще, на самовиживання, що дії Уряду звелись до пошуку шляхів вилучення і без того обмежених оборотних коштів у суб'єктів господарювання на селі.

В лютому 2016 року вже всім було відомо, що з січня місяця практично ліквідовано спецрежим ПДВ, що податкове навантаження в рамках єдиного податку 4 групи збільшилось в 1,8 раз. Така ситуація вимагала конкретних дій з боку тих, хто стоїть на захисті інтересів сільгоспвиробника.

І такі дії відбулися. Аграрний союз України, Громадська рада при Міністерстві аграрної політики і продовольства України, провідні позиції в якій займає наша організація, гостро поставили питання про необхідність опрацювання різних шляхів підтримки малого та середнього сільгоспвиробника.

Протягом року розглядався широкий спектр таких заходів: від збереження спецрежиму ПДВ, зниження ставки ПДВ для аграрного виробника до 7-10% до опрацювання механізмів прямої бюджетної підтримки, які б були позбавлені корупційної складової.

І сьогодні ми маємо цілком задовільний результат. У Верховній раді розглядається законопроект № 5225, поданий 4 жовтня 2016 року, який поєднує пропозиції по збереженню спецрежиму ПДВ та введення мінімального соціального навантаження з 1 га. Як ви знаєте, "податок з 1 га" має поставити в рівні умови холдинги і традиційні підприємства по виконанню соціальних обов'язків на селі. Окремо хочу звернути увагу на те, мова йде про збереження спецрежиму для виробників всього спектру сільськогосподарської продукції! Це велике досягнення, якому передувала наполеглива, системна робота нашої організації.

Певні зрушення ми маємо і на інших фронтах представництва інтересів сільгоспвиробників у владі. Нове керівництво, яке прийшло у Міністерство аграрної політики в квітні 2016 року, прислухалося до думки галузевої громадськості і взяло курс на підтримку малого та середнього аграрного бізнесу, на розгортання дієвої співпраці з широкими колами громадськості.

Ви знаєте, що за рахунок скасування ПДВ середні та малі підприємства втратили понад 25 мільярдів гривень, в той час як держава виявилась готовою "повернути" їм у вигляді дотацій лише 5,5 мільярдів гривень. Тобто лише п'яту частину забраного. На цьому тлі Міністерство аграрної політики разом з представниками громадських організацій розгорнуло напружену роботу по опрацюванню механізмів надання дотацій сільгоспвиробнику. Була запропонована і в ході бюджетного процесу 2017 року має бути запроваджена норма про надання аграрному сектору дотацій у розмірі 1% від обсягу валової продукції сектору. Сьогодні ми працюємо над тим, щоб ці кошти без втрат

дійшли до сільгоспвиробника. Однак, бюджет кожного року складається "з чистого аркуша", і збереження цієї норми на 2018 рік поки що нічим не гарантовано. Отже, тепер паралельно йде напружена робота по фіксації норми про надання дотацій аграрному сектору в розмірі 1% валового виробництва на рівні Бюджетного кодексу та інших профільних законів.

Шановні колеги! Я свідомий того, що звіт про успішну співпрацю з Міністерством, Верховною Радою, іншими владними інстанціями може бути вами сприйнятий негативно, визвати певний скепсис. Ми ж звикли бути незадоволеними тим, що є, виступати "проти всіх", рубати "до сідла". Тож хочу тут оголосити вам свою позицію: краще синиця в руці, аніж журавель у небі. Ситуація сьогодні далека від того, чого бажає кожен із нас, але не варто нехтувати і малими – реальними – кроками до її покращання. Потрібно вміти бачити і цінувати позитивні результати. Сподіваюсь у цьому досягти порозуміння і отримати від вас підтримку. Адже сільгоспвиробники зазвичай є поміркованими людьми, яких сама специфіка аграрного виробництва штовхає до прийняття виважених рішень.

Поворот до позитивних зрушень в аграрному секторі відбувається на негативному соціально-економічному тлі. Пройшло два роки від того, як народ України обрав європейський вектор розвитку, сказав рішуче "ні" корупції, пострадянським звичкам та традиціям, які панували у верхніх ешелонах влади. Після перемоги "революції гідності" було взято курс на кардинальні реформи, покликані стимулювати розвиток вітчизняної економіки, підвищення рівня життя громадян. На жаль, сьогодні ми можемо достеменно сказати, що поставлені завдання лишилися не виконаними. Численні "реформатори", які з'явилися у владі як ті гриби, у тому числі і у нашому міністерстві, так і не змогли нічого реформувати. Суспільство сьогодні розчароване і ми стоїмо перед загрозою чергового соціального вибуху, наслідки якого абсолютно непередбачувані.

Як ви знаєте, я є головою Страйкового комітету. Ми готові підтримати справедливі вимоги селян, наших колег з політичних партій, в діяльності яких багато хто з вас бере активну участь. Однак місце громадських організацій на відміну від політичних партій полягає не у розхитуванні ситуації з метою отримання перемоги на виборах і входження до владних структур, а в організації системної роботи по захисту аграрного виробника, професійній допомозі депутатам, які представляються аграрний сектор, координації

відповідних дій. Сьогодні не тільки в міністерстві бачать і чують вітчизняного виробника, але й у Верховній Раді України. Аграрна депутатська група є однією з найбільших. Саме вони спинили запал "реформаторів" щодо продажу землі і виступили ініціаторами продовження мораторію.

Ще раз підкреслюю. Займаючи позиції однієї з трьох провідних громадських організацій сектору, ми бачимо позитивні зрушення і було б безвідповідально їх не помічати і не користуватися тими найменшими можливостями, які дає нам життя. Тож Аграрний союз України як відповідальне громадське утворення, як організація, що ставить за мету створення сприятливих умов для розвитку сільськогосподарського виробництва не на словах, а на ділі, закликає вас підтримувати позитивні тенденції, як би це не було складно за наявних обставин.

Попри вкрай незадовільне ресурсне забезпечення, Аграрний союз України, як і раніше веде напружену системну роботу по створенню сприятливих умов для діяльності сільгоспвиробника в різних, у тому числі "гарячих", напрямках.

В процесі формування узгодженої думки про те, який податковий механізм має працювати в царині АПК, фахівці протягом року виїздили на місця, досліджували і вираховували наслідки запровадження різних варіантів реформи системи оподаткування, доповідали результати, у тому числі на засіданні профільних урядових та парламентських комітетів, надавали аргументовані відповіді на всі питання. Зрештою, були прийняті цілком прийнятні рішення, про які я говорив раніше.

Однак заспокоюватися нам рано. За підсумками трьох кварталів 2016 року обсяг аграрного виробництва зріс майже на 101%, а по окремим позиціям і більше у порівнянні з аналогічним періодом 2015 року. За окремими оцінками Держстату збільшення доходів аграрних підприємств складає 86 мільярдів гривень, рентабельність аграрного виробництва перевищує 42%. Все це є основою для перманентних намагань влади здерти додаткові кошти з аграріїв, становить загрозу для стабільності системи оподаткування сільгоспвиробника.

Аграрний союз України вже не один рік наголошує на необхідності наведення порядку в обліку активів сільгоспвиробника, докладає зусиль для організації відповідних освітніх заходів.

Зокрема, на виключно високому професійному рівні надають відповідну інформацію сільгоспвиробникам фахівці Інституту фінансів і обліку Академії

аграрних наук, інших експертних організацій. Однак керівники господарств до сих пір так і не усвідомили гостроту цієї теми. До речі, наведення порядку в обліку активів, її відображення в національній статистичній інформації – це не те, що має зробити уряд чи Аграрний союз. Це те, що кожен сам має зробити на своєму рівні, у своєму господарстві для покращання ситуації.

На заходах, що проводились ГС АСУ, у тому числі в регіонах, на семінарських заняттях з головними бухгалтерами та керівниками фінансових служб ми намагалися на конкретних прикладах переконати їх учасників в необхідності ведення повноцінного бухгалтерського обліку активів, в аргументованих професійних підходах до складання річних звітів з урахуванням всіх складових господарського механізму. І хто з вас напровадив такі заходи на практиці?

Провідні позиції Аграрний союз зайняв і щодо іншого боку бюджетно-фінансової ситуації. Щойно з'явився план пріоритетних дій Уряду Гройсмана, в якому був взятий курс на підтримку малого та середнього сільгоспвиробника, був розроблений механізм надання дотацій, позбавлений корупції. Розвиваючи концепцію спецрежиму ПДВ, ми запропонували надавати дотації за рахунок формування податкового кредиту і наступного відшкодування понесених витрат в формі зниження суми сплати податків. Цей механізм був позитивно сприйнятий фахівцями міністерства і міжнародних експертних організацій. Сьогодні триває робота над його впровадженням в життя.

Ще однією традиційно "гарячою" точкою є реформування земельних відносин. Як ви знаєте, протягом року точилося багато розмов щодо відкриття ринку землі. Однак поки що все скінчилось добре – мораторій продовжено на черговий рік. В Аналітичному центрі АСУ, як і раніше, ведуться роботи по опрацюванню системи заходів, спрямованих на нормалізацію земельних відносин, формуванню умов для відкриття ринку землі. Законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення», який минулого року представив Держгеокадастр був розкритикований та не знайшов підтримки в експертному середовищі. На сьогодні, буквально 14 листопада, мене включено до робочої групи при Мінагрополітики завданням якої є напрацювання Концепції законопроекту. Жодного засідання робочої групи ще не відбувалось. 21 грудня у Верховній Раді відбудуться парламентські слухання на тему «Регулювання обігу земель сільськогосподарського призначення: пошук української моделі». Отже,

робота по визначенню чітких і зрозумілих правил ринку землі розпочинається заново.

Спроба запуснути земельний дерибан влітку цього року вилася у "врегулювання" відносин емфітевзису.

Аналітичний центр АСУ детально проаналізував ситуацію і розставив все по місцях. З нотатками про те, кому вигідне "удосконалення орендних відносин" на основі емфітевзису та про те, що потребує вдосконалення в емфітевзисі, ви можете ознайомитися на нашому сайті.

Інше "гаряче" питання стосовно землі – про неправомірну реєстрацію прав оренди сторонніми особами, відому як рейдерство прав оренди, також було детально вивчене фахівцями Аналітичного центру. Тут знову з'ясувалося, що покращання ситуації перш за все знаходиться в руках самих господарств – саме вони мають докласти зусиль до того, щоб інформація про їхні земельні активи з'явилася і в Державному земельному кадастрі та в Реєстрі речових прав. Хоча зі свого боку, ми підготували зміни та пропозиції і до нормативних актів Кабміну щодо вдосконалення збирання та зберігання інформації про укладені договори оренди, і до законодавства України про посилення відповідальності – аж до кримінальної – посадових осіб про недбале ставлення до збору офіційної інформації про укладені договори оренди.

Ще одне питання, яке активно нами ініціювалось та обговорювалось – прийняття нової Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. З лютого місяця 2017 року її таки буде введено в дію. Нажаль, як завжди, залишились питання, а саме щодо порядку її проведення - чи це буде автоматичний перерахунок, чи знову додаткові навантаження на господарства. Будемо тримати на контролі та активно брати участь в цьому процесі.

Шановні колеги! Ви знаєте, що незадовільною була, є і лишається ситуація в сфері кредитування сільськогосподарського виробництва. На жаль, ми тут не бачимо жодних позитивних змін з літа 2014 року. Хоча руку для співпраці простягаємо регулярно. Зокрема, черговий крок до порозуміння з банківськими колами ми зробили влітку цього року під час організації конференції "Українська аграрна платформа", яка пройшла в Експоцентрі України 9 червня. На банківську панель ми запросили провідні фінансові установи країни, вони надали майже вичерпну інформацію про ситуацію на фінансових ринках АПК. Досягнутий успіх ми спробували розвинути,

організувавши низку засідань робочої групи з питань розвитку фінансових ринків АПК в Аналітичному центрі АСУ. Однак конструктивного результату, як і раніше, не досягли.

Штучно влаштований дефіцит кредитних ресурсів зберігається, ставки лишаються непомірними. НБУ у повній ізоляції від громадськості проводить політику, зрозуміти яку дуже складно. Навіть ті нормативні документи, які надавали можливість принаймні теоретично вимагати врахування рентабельності галузей економіки були скасовані в квітні цього року.

Натхненна прикладом НБУ щодо ігнорування здорового глузду, банківська спільнота веде себе агресивно. Однак АСУ не збирається з цим миритися. Ми будемо і надалі чинити опір нахабству вітчизняних "фінансистів", вимагати запровадження в Україні такої кон'юнктури фінансових ринків, яка існує в світові. І найперше це буде стосуватися кредиту в 400 млн. євро, який має бути наданий малим та середнім підприємствам, Сьогодні цей кредит розглядається як одна із складових державної допомоги і існує велика ймовірність, що він буде "прокатаний" через наші банки, на виході з яких виробник побачить ті самі "українські" відсотки.

Розвиток фінансових механізмів в АПК тісно пов'язаний з розвитком ринку цінних паперів. Саме через фондові механізми наші "колеги" – холдинги на виключно сприятливих умовах залучили свого часу чималий капітал, який дозволив їм дуже добре стати на ноги. Але то були не вітчизняні фондові інструменти. А середнім та малим господарствам потрібний розвиток саме вітчизняного фондового ринку. З цим у нас - глуха стіна. Однак при найменшій нагоді ми намагаємося просунутися хоч трохи вперед.

У відповідь на заяви влади про активізацію приватизаційного процесу, який тісно пов'язаний з розвитком фондових механізмів ми оперативно створили в Аналітичному центрі робочу групу з акціонування сільгосп підприємств та розвитку фондових механізмів в АПК, налагодили зв'язки з Київською фондовою біржою, переконали її посилити аграрну спеціалізацію. Одним словом зайняли позицію низького старту. Однак "процес далі" не пішов з усім вам зрозумілих причин. То ж на старті так далі і стоїмо.

Динамічно протягом року розвивалася ситуація в сфері дерегуляції і розвитку галузевого самоврядування. Аграрний союз України має традиційно конструктивні робочі зв'язки з державними контролюючими органами, які останнім часом виявилися зконцентрованими в Держспоживінспекції. В

Аналітичному центрі АСУ працює робоча група з дерегуляції та реформування Держсільгоспінспекції. Ми маємо концепцію поміркованого реформування контролюючих органів та розвитку громадського контролю за діяльністю галузі. Свого часу ми справили вплив на світогляд "реформаторів", які були ладні зруйнувати будь-який контроль. Як вам відомо, 23 листопада уряд скасував чергових 367 регуляторних актів. Як це вплине на економіку, зокрема, на аграрний сектор? Хто ще буде поставлений на вуха через неможливість нормально працювати? Адже ми знаємо, що продукція не може потрапити на ринок, особливо міжнародний, без отримання висновку про її відповідність, безпечність, якість...

Сьогодні ми зібралися на позачерговий з'їзд Аграрного союзу не тільки і не стільки для того, щоб вирішити нагальні питання аграрного виробництва, нашої організації, скільки з питань внесення змін до статуту, пов'язаних із зміною умов внесення громадської спілки до Реєстру неприбуткових організацій. Проект змін до статуту ГС АСУ та проект рішення з цього питання у вас є.

Єдиний конструктивний вихід, з ситуації, яка складається, ми бачимо у прискореному розвитку галузевого самоврядування. І не просто бачимо, а й досить швидко рухаємося в цей бік. У вересні 2016 року в Аналітичному центрі АСУ була заснована група по розвитку саморегулювання в аграрному секторі України. Координуючи діяльність фахівців, які на власному досвіді усвідомили необхідність запровадження галузевих стандартів якості, очищення сфери контролю від корупції, формування умов для виведення української продукції на міжнародні ринки в рамках стандартів НААСР, АСУ зайняв провідні позиції по виведенню середніх господарств на міжнародні ринки.

Підписання меморандумів про співпрацю з платформою UGTI (майданчиком по виведенню української продукції на міжнародні ринки та залученню інвестицій) та Державною продовольчо-зерною корпорацією України наближає нас до позицій, коли всі ви буде мати прямий вихід на міжнародні ринки, отримувати повернення ПДВ і займати такі самі позиції, які сьогодні мають агрохолдинги. Справа тепер за формуванням якісного продукту на рівні кожного конкретного підприємства. Ми над цим працюємо.

Не знімається з порядку денного і питання прискореного розвитку кооперативних структур в середовищі малих та середніх підприємств. Саме вони мають прискорити вихід вітчизняного виробника на європейські та світові

ринки. Про це ми говорили неодноразово на різних заходах. Однак рухаємося вкрай повільно.

Ще один напрямок, в якому Аграрний союз України намагається створити умови для забезпечення технологічного розвитку середніх і малих аграрних підприємств. Всі ви сьогодні активно оновлюєте техніку, використовуєте інші можливості для того, щоб збільшити ефективність та обсяги виробництва, покращити якість продукції. Однак все це поки що стосується сфери готової продукції – засобів насіння, добрив, засобів захисту рослин, обладнання та техніки. А хто з вас думає про сучасні повноцінні технології? Як і раніше вони лишаються "самопальними": то їх нав'язуються виробники продукції, яка споживається при сільгоспвиробництві, то господарства самі на свій розсуд формують технологічні цикли. На рівні господарств начебто все добре. Однак на рівні інших країн – тієї ж Голландії – повна профанація.

Аграрний союз України є послідовним прихильником технологічного розвитку аграрного сектору. Ми маємо давні тісні і виключно конструктивні стосунки з Українською академією аграрних наук. У складі Аналітичного центру АСУ з листопада 2015 року працює робоча група по розвитку ринку готових рішень для аграрного сектору, яка переймається питаннями створення майданчику для торгівлі готовими технологічними і управлінськими рішеннями. На додаток до цієї робочої групи щойно була створена група з інноваційного розвитку аграрного сектору, яка покликана змусити вчених представляти результати своїх досліджень у прийнятній для виробника формі. Все це – механізм прискорення інноваційного розвитку середніх та малих господарств. Все це сьогодні робиться в Аграрному союзі, переважно, за рахунок ентузіазму. І було б добре, щоб сільгоспвиробники принаймні якусь частину своїх коштів інвестували (не дарували – а інвестували!!!) в розвиток інноваційної інфраструктури, у створення вітчизняних аграрних технологій, а не дарували іноземним виробникам техніки, які сьогодні легко знімають в Україні свій додатковий процент, інколи безкоштовно використовуючи напрацювання вітчизняних фахівців. Шановні колеги, треба, все ж таки, і в цій сфері бути трохи поміркованими!

Як ви чудово знаєте і бачите, на кожному нашому зібранні, з'їзді, я закликаю вас збільшити ресурсну підтримку Аграрного союзу як вашої провідної громадської організації. Але "віз і нині там". Наведу конкретний

приклад. Навесні цього року на якомусь з оперативних засідань народилася чудова ідея – започаткувати проведення низки публічних заходів під загальним брендом "Українська аграрна платформа". Ви знаєте, що наші колеги холдинги і їхні громадські організації регулярно проводять свої публічні заходи в "крутих" київських готелях, запрошують закордонних експертів. Багато хто з вас бере участь у цих заходах. Ви знаєте, скільки це коштує і про що там говорять. Тож ми вийшли до вас з ініціативою започаткувати свій івент-сервіс, адаптований до потреб саме вітчизняних виробників. Серія публічних заходів під брендом "Українська аграрна платформа" мала б підкреслити, що мова йде не про офшори та міжнародні холдинги, а саме про задоволення потреб українського сільгоспвиробника.

Однак активність підприємств по участі в першому з таких заходів – конференції "Українська аграрна платформа", який відбувся 9 червня на Виставці, змусила нас вживати заходів щодо зміцнення бренду вітчизняного виробника. Ми дякуємо Луганській області за активну підтримку – план по участі в конференції вони виконали на 120%! Гідно були представлені Запорізька, Донецька, Дніпропетровська, Вінницька області. Однак ми маємо сказати, що Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Одеська, Рівненська та Хмельницька область опинилися осторонь цих питань.

Думаю, нам потрібно змінити підходи до залучення ресурсної підтримки. В цьому плані конструктивним видається підхід, коли за виконану роботу ви просто отримуєте платіжки. Як за спожитий газ чи електроенергію. Ви бачите, що ми робимо, а ми не жебракуємо і не втрачаємо авторитет.

Аграрний союз України має непересічний потенціал. Він є чи не єдиною громадською організацією, яка пережила буремні 90-і і численні кризи наступних років. Саме з Аграрним союзом звіяли свої позиції президенти України. Депутати Верховної Ради намагалися неодмінно завітати до штабу АСУ після свого обрання. Сьогодні криза, нарешті, добралась і до нас.

Різного сорту політичні і громадські "діячі", яким "рік і три місяці від роду" розділяють на шматки вітчизняну аграрну спільноту, обіцяючи їй золоті гори. У той час, як весь світ йде по шляху розбудови вільних ніш і зміцнення інфраструктури, ми, як і раніше, намагаємося вибити один в одного стілець з-під ніг.

Шановні колеги, Ви знаєте, що Аграрний союз України свого часу був міцною загальнонаціональною організацією, яка мала свої осередки у всіх областях. І ви також знаєте, що на етапі ринкової перебудови багато з них відправились "у самостійне плавання", більшою чи меншою мірою озираячись на центр. Сьогодні лише в 22 з 24 областей є наші осередки. Організаційно оновилися і зміцнилися структури у Львівській, Чернівецькій, Донецькій, Луганській та Харківській областях.

Що ми будемо робити далі? Статут АСУ, адаптований в 2015 році до норм чинного законодавства передбачає як членство юридичних осіб, якими є деякі регіональні організації АСУ, так і створення відокремлених структурних підрозділів АСУ на місцях. Звичайно, сучасні технології дають можливість тримати оперативний зв'язок з регіонами і це є основою для запровадження ефективного прямого членства.

Як і раніше, разом з вами ми ведемо дискусію про те, якою має бути оптимальна структура Аграрного союзу. Однак вже сьогодні ми можемо і повинні зробити щонайперший перший крок до підвищення ефективності нашої організації. Ми маємо виключити тих, хто не дотримується вимог Статуту ГС АСУ. Пропозиції з цього питання у вас є.

Також ми ставимо чіткий пріоритет роботи з прямими членами. Віднині консультації будуть надаватися лише членам АСУ, лише їхня думка буде враховуватися при формуванні позицій Аграрного союзу з актуальних питань. Лише їм буде надаватися інформація про стан справ у секторі і поради щодо дій, спрямованих на максимально корисне використання ситуації. Сподіваємося, що це матиме видимий результат, підніме авторитет членів АСУ в аграрній спільноті і поставить їх у більше вигідне становище по відношенню до інших виробників і членів інших організацій.

В країні сьогодні багато розмов точиться навколо децентралізації та створення об'єднаних громад. 18 грудня цього року відбудуться вибори керівних органів нових адміністративних утворень. Ми зустрічались з окремими особами, як йдуть на вибори, заслуговують на підтримку. Звертаюся до керівників регіональних структур прийняти активну участь у виборах, підтримати тих, хто добре себе зарекомендував.

Так, дійсно, сьогодні на місцях існують гострі проблеми як то, наприклад, земельне рейдерство, де в кожному конкретному випадку вже ніхто не взмозі допомогти. Однак це вже стадія хвороби, страхового випадку. І медицина, і

страхування і юристи – всі говорять про профілактику. Тож аграрна спільнота, Аграрний союз як провідна громадська організація сектору мають показати свою єдність перед лицем загроз, створити таку атмосферу взаємопідтримки, в якій не так просто було б вдатися до протиправних дій. Не єдність у походах на мітинги та страйки проти влади, а єдність у формуванні власних політичних позицій і впровадженні їх у життя – саме це є зрілістю.

Звітуючи сьогодні за річний період, мушу сказати, що Аграрний союз України гідно утримує позиції, представляє і захищає інтереси вітчизняного сільгоспвиробника. Багато хто хотів би бачити його слабким, але поки що це не так. Ми маємо авторитет в органах влади, нас добре знає галузева експертна спільнота, в нас вірять інші громадські об'єднання, які звертаються до нас з пропозиціями про співпрацю.

Сподіваюсь, що кожен з вас сьогодні вийде з цієї зали з впевненістю в тому, що в тяжкі часи він не один, з надією на те, що справи зрештою покращаться, з розумінням того, що українським виробникам терміново потрібно єднатися.

Дякую за увагу.